

túrar og matstovur – alla staðni.

Og serliga matstovurnar – bæði tær smáu og tær al-tjóða viðurkendu – hava saman við ferðavinnuni veruliga tikið dik á seg. Fyri ferðavinnuna er tað bara ein fyrimunur, at siðbundin føroyskur matur nú lættari kann seljast. Eitt annað nýbrot hjá matstovu- og ferðavinnuni er, at vit ætla at broyta matstovulógina, so tað verður lættari at fara undir matstovuvinnu og skipa fyri tiltøkum.

Men ferðavinnan gevur eisini avbjóðingar. náttúran er viðbrekin og má verjast, og tað sama má okkara siðbundni liviháttur og rætturin at ganga í náttúruni.

Tí hoyra ferðavinnan og náttúruvernd saman. Og nú kemur tiltrongda lógin, sum skal verja og varðveita náttúruna.

Børnini skulu arva eina reinari náttúru

At hava náttúruna fyri eyga er eisini avgerandi, nú vit fara undir at seta fleiri vindmyllulundir upp. Málið er, at komandi børn skulu arva eina reinari náttúru enn vit sjálvi gjørdur – bæði á fjalli og í fjøru.

Longu um 7 ár skal helvtin av øllum sethúsum og bygningum hitast við grønar orku. Hetta krevur nógv, og vit arbeiða í tveimum sporum: Vindmyllulundir verða í næstum settar upp í Suðuroy og

Á meginøkinum. Hetta fer at trífalda vindorkumáttin.

Og samstundis mugu familjurnar fáast við í skiftið, bæði í mun til upphiting og ferðslu. Longu nú er vorðið nógv biligari at velja grøna orku.

Grøn orka snýr seg um at hugsa nýtt og gagnnýta tað, sum er okkum gudgivið.

Hetta sama ger seg galdandi í landbúnaðinum. Vit skulu hugsa nýtt um tað, vit longu hava, og framleiða fleiri vørur; tað veri seg kjøt, mjólkjarúrdráttir og grønmoti. Verandi lendi skal gagnnýtast betur, og veltast skal upp úr nýggjum.

Og nógvar fyrirøkur vilja velja upp úr nýggjum. Tað er eitt glógvandi árræði í løtuni. síðan vit gjørdur tað lættari at stovna íverksetarafeløg, eru fleiri enn 420 nýggj vinnu- og íverksetarafeløg sett á stovn, meira enn eitt hvønn gerandisdag. Vit vóna, at tey fáa ein lönandi rakstur og skapa arbeiðspláss kring landið.

Familjurnar eru kjarnin í samfelagnum

Og tað, sum eyðkennir eina góða familju – sama hvussu hon sær út – er samanhold. at hvør hjálpir øðrum. at

sterkastu herðarnar bera tyngstu byrðarnar, men so hvørt, sum børnini vaksa, verður ábyrgd lögð á tey.

Hetta kunnu vit eisini flyta yvir á samfelagið. Tí menningin er treytað av, at vit arbeiða saman. Um vit ikki gera okkara skyldu, men bara krevja, fer skjótt at vanta í.

Tí hevur júst samhaldsfesti verið eitt skjaldrarmerki hjá okkum frá fyrsta degi. millum inntøkubólkar. Ættarlið. Og ymsu økini í landinum.

Tí byggja og menna vit húsarhaldsskúla í Klaksvík, miðnám á Kambsdali og nýggja útbúgving í list, sum partvíst verður í Sandoyinni. Tí er ætlanin, at strandferðslan fær avloysaraskip næsta summer. Og tí flyta vit fyrisitingina hjá Vága- og norðoyartunlinum til Runavíkar á nýggjárið.

Føroyar skulu vera eitt land. Fortreytin fyri hesum er, at vit síggja alt landið sum eina eind. Og einki knýtir landið so væl saman sum samferðslukervið.

Hvalbiartunnilin, síðani norður um Fjall

Men samferðslukervið er slitið. Tørvur er á nógvum nýggjum tunlum. Tað má tó ikki vera soleiðis, at um vit ikki fáa fyrst, so skal eingin hava. Allir skulu gerast. Fyrst Hvalbiartunnilin, síðani tunlarnir norður um Fjall og síðani hinir. Hetta skal tó gerast við skili, og vit kunnu ikki gera allar í senn.

Eysturoyartunnilin og Sandoyartunnilin fara at skapa móguleikar og styrkja bondini millum oyggjarnar og ymsu økini. Tað verður skjótt at koyra úr Húsavík til Haraldsunds.

Men serliga suðuroyingar verða tó framvegis uttan fyri stóra meginøkið.

Fólk og vinna í Suðuroynni stríðast fyri at skapa trivnað og vøkstur. Vit vilja

standa saman við teimum. Tí vøkstur skal vera um alt landið. smábørn í Suðuroynni skulu ikki vera við skerdan lut sammett við børnini í restini av landinum.

Ein serskipan fyri Suðuroynna er nýggja alilógin, ið fer at tryggja stórar íløgur og fleiri arbeiðspláss í oynni. Nýggi Hvalbiartunnilin bætir um móguleikarnar fyri vinnumenning og trivnaði, og hartil koma eftirskúli og útbúgving fyri námsfrøðilig hjálparfólk afturat.

Við átøkunum í Suðuroynni verða móguleikar og virði býtt javnari.

Sjálvandi skulu vit við at rinda skatt hjálpa

Tað er ikki sosialar skipanir, vit hugsa mest um á føðideildini. Ei heldur, tá ið vit við fullari orku virka á arbeiðsmarknaðinum.

Tí var tað ein góð áminning, sum stjórin í eini av sterku alifyrirøkunum, Hans Jákup Mikkelsen, gav okkum fyrr í vár. Hann greiddi frá, hvussu hann bráðliga varð syftur av ovastu rók og endaði sum tann veikasti. Hetta kann henda okkum øllum.

Boðskapurin var hesin: sjálvandi skulu vit við at rinda skatt hjálpa, har tørvur er. Afturfyri fáa vit hjálp, tá ið okkum tørvar hana.

Hesum taki eg undir við. Tí eg kann bara ímynda mær, hvussu torført tað man vera, tá ið stóru dreyrnir á føðideildini við eitt verða knústir. Til dømis at vita, at barni ella maka tínum tørvar hjálp, men eingin hjálp er at fáa. Í onkrum førum megna karmarnir illa at rúma teimum, ið hava – ella fáa – serligan tørv.

Tí mugu vit broyta karmarnar. Tað skal vera rúm fyri okkum øllum í Føroyum.

Og tað fer til dømis at vera ein stór hjálp hjá nógvum familjum, tá ið higartil størsta sosiala bústaðarbygging stendur liðug. Kom-

andi fimm árinu eru 200 milliónir settar av til vardar bústaðir, nýtt Barnaheim og heim til børn og ung við autismu.

Børn og ung við ávísu sosialum- og sálarligum avbjóðingum – og familjur teirra – fara at fáa tiltrongda hjálp.

Tí víst eiga hesir borgarar eins stóran lut í føroyska samfelagnum og øll vit onnur. Tað er sagt so ofta, men nú verða tey raðfest.

Ábyrgd er eitt lykilaorð

Tí vit taka ábyrgd.

Tá tú setur føtur undir egið borð, er júst ábyrgd eitt lykilaorð. Ábyrgd av tær sjálvum. av børnunum og makanum.

Ábyrgd av at forvinna, at tryggja tykkara stóðu - men eisini ábyrgd av at rætta øðrum eina hond. Tí vit liva øll í samspæli við onnur.

Tá tú ert í einum samfelagi, krevur tað samábyrgd. Eingin kann sleppa sær undan. Tað er eisini galdandi á uttanríkisøkinum.

síðan tað gjørdist greitt, at Bretland fer úr Es, hava vit verið virkin. Tikið ábyrgd. Tveir bretsir ráðharrar hava vitjað seinasta árið og umrøtt framtíðar viðurskiftini millum Føroyar og Bretland.

Tað er eisini tí at vit taka ábyrgd, at vit hava fleirfaldað játtanina til neyðhjálp og menningarsamstarv.

Vit vita, at ynskini á føðideildini neyvan eru eitt serføroyskt fyrirbrigdi. Foreldur um allan heim ynskja børnunum tað besta. nú kunnu vit betur enn nakrantíð hjálpa teimum ringast støddu. skjótt verður ein leistur klárur, sum tryggjar, at føroysk vinna, førleiki og vitan í størri mun verða gagnnýtt í menningarsamstarvi og neyðhjálp kring heimin.

Og tað er eisini tí, at vit taka ábyrgd, at vit eru farin undir at fremja integratións-

politikkinn. Tað búðu slakir 1300 útlendingar við øðrum tjóðskapi enn norðurlendskum í Føroyum við ársenda 2017. Hesir samborgarnir – og ikki minst børn teirra – mugu fáa móguleikar og eggjast til at virka í samfelagnum á jøvnum fœti við føroyingar.

Tað er eisini at vísa ábyrgd at yvirtaka málsøki so hvørt, sum vit megna. Í dag er tað familjuøkið, og vit arbeiða við at yvirtaka loftferðsluøkið. Uppskotið um at yvirtaka kortmyndugleikan verður lagt fyri løgtingið í næstum, og vit samráðast um at yvirtaka útlendingamál.

Stjórnarskipanin ikki eitt samgongumál

Tað hevði somuleiðis verið at tikið ábyrgd at samtykt okkara egnu stjórnarskipan.

Stjórnarskipanararbeiðið fyllir skjótt 20 ár, og eg havi lagt stóra orku í málið alt valskeiðið, men tað hevur verið tungt.

Stjórnarskipanin er ikki eitt samgongumál. Hon er eitt mál fyri alt Løgtingið og allar føroyingar.

Tí má alt løgtingið eisini vera við. Viljin hjá andstøðuni hevur verið avmarkaður, men eg fari kortini at tosa við formenninar eina ferð enn at vita, um grundarlag er fyri at arbeiða víðari.

Tá ið vit á midnátt savnast til midnáttarsangin, savnast vit um mentanina. Hon er samfelagslímið, og hon minnir okkum á, at sama hvussu ósamd vit eru, so eru vit kortini eitt fólk. Tað hevur stóran týðning.

Men vit taka mangan mentanararbeiðið fyri givið. Í mun til fólkatálið eiga vit helst metnógv listafólk. Her heima fáa tey tó sjáldan tann heiður, tey eiga uppið.

Men nú hava tey fingið betri kor. Játtanin til mentanargrunnin er økt, og skipanin við listafólkalønnum

tryggjar betri umstøður.

Fleiri filmsverkætlanir eru á vegis, og Filmshúsið er farið at marknaðarføra føroyskar filmar og Føroyar sum filmsland. næsta stigið er at fyrireika eina tónleika-útflutningsstovu.

Størsti mentanarvarðin er kortini føroyska málið. Og tað má takast í álvara, nú enskt trokar seg inn við rúkandi ferð hjá okkara smæstu.

Tí er 2018 blivið »Ár fyri málmenning hjá børnum«. Ein rúgva av átøkum og verkætlanum er sett í verk. millum annað Barnasangbók Føroya, sum í heyst verður latin øllum nýfðingum í vøggugávu.

Tí vit vita, at tá ið vit leita inn til kjarnuna, er tað familjan – børnini – sum er tað týðningarmesta.

Tað er løtan, tá ið foreldur á fyrsta sinni halda á barninum, sum gevur okkara politikki endamál

Og tyngd. nú hava børnini framúr góðar móguleikar at mennast, skúlast og nýta síni evni í einum nútímans samfelagi, har tey seinni kunnu fara í vinnu – ta vinnuna, tey ynskja – og skipa familjuna – ta familjuna, tey ynskja. Um illa vil til, verða tey loftað, og á ellisárum verða tey styðjað.

Hetta er tað, politikkur nú snýr seg um. Fólk og familjur. Kjarnuna í okkara samfelag.

Vit hava miðvíst arbeið við at skipa Føroyar samhaldsfastar, sjálvbjargnar og tíðarhóskandi. nú ræður um at halda á og halda fast, so vit ikki enda aftur í fortíðini og missa tað, ið vundið er.

Tí vit síggja nú, at vit øll vinna, tá ið familjurnar hava tað gott. Eg ynski øllum góða ólavsøku.

**Gud signi Føroyar!
Aksel V. Johannesen,
løgmaður**